

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Ioviani Pontani amorum libri II.

Pontano, Giovanni Gioviano

Venetiis, 1518

Ad uxorem de liberis educendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13534

DE AMORE · I CONIUGALI.

Frustra igitur diuos miseri ueneramur amantes.

Numen Amor nullum est, numen inane Venus.

Orta mari: cum praesit aquis, cur flumina parent

Nulla, nec est misero qui ferat amnis opem?

Et quondam fontes, & quondam flumina amarunt,

Saeuire haec una est gloria Sene tibi.

Saeuiat in te atroxq; canis, rabiesq; leonis,

Atq; hyemis medio tempore sictus eas.

AD VXOREM DE liberis educandis.

q Vid tibi communis natus, tria pignora coniux

Commendem? quarum maxima cura tibi est.

Nam tua nec uirtus, nec amor monitore marito

Indiget, & matris munera docta subis.

Sed tamen, ut partesq; meas, & iura tuerer,

Ne'ue absens uidear non memor esse domus,

Haec obeunda tibi constanti pectore mando,

Officij quae sint munera certatui.

Primus honos pietasq; deo, templisq; dicatis.

Hoc primum discant pignora nostra, uide.

Templa adeant caste, castisq; piissima uotis

Dona ferant. gaudet simplicitate deus.

Tum colere antiquas artes, maternaq; iussa,

Atq; agili discant carpere pensa manu.

In digitis acus, ante pedes intexta quasilli

Viminaq; & fuso stamina torta leui.

Hoc Tanaquil opus, hos mores Lucretia monstrat,

Phylacidae hos coniux, Telemachiq; parens.

Multa pater, materq; ualent infundere natis.

Transit & in seri iura nepotis auus.

Insita sed studio uis confirmanda fidei est,
 Natura ut mores induat usa bonos.
 Arte opus est. artem solers quoq; perficit usus.
 Perficit ars, quicquid reperit ingenium.
 Sponte sua quamuis tellus foecunda, nouari
 Poscit, & optata gaudet arantis ope.
 Sponte sua uitis profert Baccheia racemos,
 Sed tamen assidua falce colentis eget.
 Quid, quod quæ sterilis natura creuerat arbor
 Insita pomiferas portat homiستا comas.
 Arte igitur natura iuuatur, & arte magistra,
 Sumunt diuersos pectora nostra habitus.
 Format aratorem domita ceruice iuuenctum
 Agricola, ut currus axe sonante ferat.
 Format equum domitor, sic ut petat obuius hostem,
 Sensit ubi audaces signa dedisse tubas.
 Dum tenera est ætas, dum mens, patiensq; magistri,
 Tum proprias artes quisq; docendus erit.
 Ergo dum molles animi nunc imprime mater
 Quæ pietas, quæ lex, fasq; pudorq; iubent.
 Plura licet nostras commendent dona puellas
 Matronæ decus est una pudicitia,
 Forma breuis, uigor est animi splendorq; uirilís.
 Munificam regis addeceat esse nurum.
 Nos pudor, ac probitas nos uitæ ruga seueræ,
 Nos labor insomnis, mensq; parca decet.
 Otia nequitiam suadent, dat luxus amori
 Fomenta in uenerem seue Lyæe rapis.
 Dicitur & fontes, fontanaq; numina amasse
 Quæ dea tutelam uirginitatis habet.

DE AMORE CONIUGALI.

Leneos latices odisse, & pocula Bacchi,
 Pocula uirginibus pernicioſa ſuis.
 Calisto' Arcadias cur uerſa errauerit agris,
 Fama tenet ſacrum deſtitiſſe chorum.
 Naiadum & latebras medijs petiſſe diebus,
 Sermone & longas continuaffe moras.
 Illic Oenones miſeros cognouit amores,
 Cognouit uerſos ad ſua furta deos.
 Illic Eueni natam pugnacibus armis
 Abreptam, atq; Idae præpoſuiſſe torum.
 Cognouit ſpretum dilecta ab uirgine Phoebum
 Euenum rapidis ſponte ſubiſſe uadis.
 Qualia dum memorant faciles ad furta Napææ,
 Arcas amat uerſos ad ſua uota deos.
 Corrumpunt mala dicta animum, moresq; uerendos
 In ueros ſenſus ſæpe abiere ioci.
 Lasciuos igitur coetus, laſciuâq; uerba
 Pignoribus noſtris rite cauenda uide.
 Penolopeſ nunquam, nunquam Lucretia uidit
 Iſtrio dum molli ſcenica uoce canit.
 Tempa pudicitiam maculant, ni rite peractis
 Rebus abis, templi noxia ſæpe mora eſt.
 Ruſtica nec mihi ſit, nec ſit mihi blanda puella,
 Quanquam ruſticitas labe uacare poteſt.
 Blanda prociæ facile eſt, & amata ad ludicra uelox,
 Sit proculo' proculo' blanda prociæq; mihi.
 Non quales ageret didicit numeroſa choreas,
 Sed quos exigeret Laodomeſa colos.
 Dum trahit ante rotas deuictas Scipio gentes,
 Et per agit magnos libera Roma iocos.

Matrone iuuenesq; simul per compita saltant,
 Concinit & uarios tibia Lyda sonos.
 Romanos inquit numeros inflare memento
 Aemilia, & nostros aduena tange modos.
 Non omnis igitur numeros, non quasq; choreas
 Quæ proba, nec quæuis carmina nosse cupit.
 Ausam uix memorant tectis Argian auitis
 Prodisse, & raras urbis adisse domos.
 Quæ casta est, thalamo gaudet laribusq; paternis,
 Turba nocet turbæ, crimina ubiq; placent.
 Est oris quoq; lex, est & sua cura capillo.
 Quam tenuisse decet, præteruisse nefas.
 Euadne hoc placuit, placuitq; hoc Martia cultu.
 Ornatus tamen est neutra secuta nouos.
 Ante Helenam nullæ crines emere puellæ.
 Troia docet quantum non sua forma nocet.
 Nec faciem, nec colla prius, nec pectora norans
 Pingere, nec fucō consuluisse genis.
 Primæ Sirenes cultus docuere negatos.
 Est noua sed crimen poena secuta nouum.
 Quid tibi præcipiam molles uitare fenestras?
 Ad culpas aditum laxa fenestra facit.
 Libera mens, captiua tamen sint lumina, quando
 Hanc animo inuenit seua libido uiam.
 Cogite fallaces, animus ne peccet, ocellos.
 Cogite, libertas ne peritura cadat.
 Pellite materiam, primasq; extinguite flammæ.
 Vincite, uincentes palma decusq; manent.
 Hæc tibi nunc coniux, non ut moueam ue rogem ue,
 Sed studium absenti noris ut esse domus.

DE AMORE CONIUGALI.

Perge, & consortem natis nunc exige curam.
Est labor, at merces magna parata tibi.

EXULTATIO DE filio nato.

i Te procul curæ insomnes sint omnia læta.
Cretensi lux hæc more notanda mihi est.
Ite iterum curæ insomnes procul, ite dolores,
Fulserit hæc nitido sydere fausta dies.
Qua mihi vitales genitus puer exit in auras.
Spargite nunc uarijs atria tota rosis.
Spiret odoratis domus ignibus, æmula Lauro
Myrtus adornatos pendeat ante lares.
Ipsè deos supplex tacita uenerabor acerra,
Et reddam sacris debita tura focis.
Sanctè Geni tibi sollemnis prostratus ad aras
Fundo merum, & multo Laurus in igne crepat.
Vota manent. sua signa deum testantur, & omen
Clara dedit celeri flamma uoluta gradu.
Ipsè & pacato mouit sua uertice ferta,
Et fragilis cecidit crine decente rosa.
Ipsè manu rata signa dedit, tu sydere dextro
Edite, felices exige nate dies.
Produc fatalisq; colos, & longa sororum
Stamina, dent faciles in tua fila manus.
Spesq; patris matrisq; auge, superesq; parentum
Vota, fluant Hermus, Lydiaq; unda tibi.
Auguror & patrias olim meditaberis artes,
Et studia antiquæ non inhonora domus.
Sive tibi cærmen placeat, tibi cærmna Musæ